

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/76/2025
Identifikačné číslo spisu:	6123373266
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6123373266.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu AIDER Slovensko, s. r. o., Bratislava, Silvánska 5450, IČO: 47 529 415, zastúpeného JUDr. Juraj Lengyel - advokátska kancelária s.r.o., Bratislava, Cukrová 14, IČO: 56 640 463, proti žalovanej KOMUNÁLNEJ poisťovni, a. s., Vienna Insurance Group, Bratislava, Štefánikova 17, IČO: 31 595 545, o zrušenie rozsudku pre zmeškanie, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. 16C/39/2023, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 29. októbra 2024 sp. zn. 16Co/100/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Bratislava IV (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 16C/39/2023-163 z 10. júla 2024 návrh žalobcu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie Mestského súdu Bratislava IV č. k. 16C/39/2023-127 zo dňa 20.02.2024 zamietol.

1.2. Po právnej stránke aplikoval § 278, § 281 ods. 1, 2 CSP a uviedol, že na prejednanie veci nariadil pojednávanie na 20.02.2024, na ktoré bolo predvolanie žalobcovi doručené dňa 28.12.2024, avšak na pojednávanie sa nedostavil, svoju neprítomnosť neospravedlnil včas a vážnymi okolnosťami, pričom v predvolaní na pojednávanie bol poučený následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie.

1.3. Súd prvej inštancie vyhlásil na pojednávaní konanom dňa 20.02.2024 rozsudok pre zmeškanie podľa § 278 CSP. Žalobca dňa 29.02.2024 doručil súdu prvej inštancie návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, v ktorom uviedol, že dňa 29.02.2024 sa z nahrávky, ktorú si stiahol z ESS dozvedel, že žalovaná na pojednávaní požiadala súd prvej inštancie o vyhlásenie rozsudku pre zmeškanie žalobcu, ktorej vyhovel. Ďalej uviedol, že na pojednávaní sa mal zúčastniť štatutár žalobcu (konateľ X. Y.), keďže právne zastúpenie podaním na Okresný súd Banská Bystrica v upomínacom konaní vedenom pod sp. zn. 16Up/1291/2023 právnomu zástupcovi odvolal a nepodarilo sa mu nájsť vhodného iného právneho

zástupcu. Poukázal na to, že dňa 20.02.2024 musel podstúpiť akútne zubné ošetrovanie, keďže sa ráno zobudil s miernou bolesťou pravej hornej časti úst. Ďalej uviedol, že v dopoludňajších hodinách bolesť začala byť neznesiteľná a neostávalo mu nič iné, ako len absolvovať náročné a urgentné ošetrovanie u stomatológa, pričom musel vycestovať až do Stupavy (jediný voľný stomatológ, na ktorého natrafil, ktorý vedel vykonať ošetrovanie prakticky ihneď). Žalobca priložil v prílohe potvrdenie o akútnom ošetrovaní, pričom uviedol, že stomatologický zásah trval od 12.40 do 14.00 hod.. Následne (s odstupom pár dní) nahliadal do ESS, aby sa dozvedel, ako bolo rozhodnuté a či vôbec bolo rozhodnuté a či náhodou žalovaná nenavrhol vyhlásenie rozsudku pre zmeškanie, no až dnešným dňom sa dostal k nahrávke z pojednávania. Dodal tiež, že vždy sa pojednávaniu zúčastnil (v iných konaniach, kde vystupuje ako žalobca) a nikdy pojednávanie nezmeškal, taktiež sa správal v tomto konaní aktívne, sám bol iniciátorom sporu, závery znaleckého posudku doloženého zo strany žalovaného, ktoré mu boli doručené 28.12.2023 boli vo vysokej časti v jeho prospech a potvrdili uplatňovanú istinu vo veľkej časti. Mal za to, že z uvedeného dôvodu možno predpokladať a dedukovať, že sa nejedná o obštrukciu v súdnom konaní z jeho strany, ale jeho neúčasti na pojednávaní prekážali objektívne skutočnosti, ktoré žiaľ nemohol predpokladať.

1.4. Súd prvej inštancie v súvislosti so stručným obsahom napadnutého rozhodnutia (§ 393 ods. 2 CSP) po právnej stránke ozrejmil, že zrušenie rozsudku pre zmeškanie prichádza do úvahy vtedy, ak žalobca z ospravedlniteľného dôvodu zmeškal pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie. To predpokladá existenciu takého dôvodu, ktorý žalobcovi znemožnil takýto dôvod včas oznámiť súdu a požiadať z tohto dôvodu o odročenie pojednávania. Za ospravedlniteľný dôvod sa považuje napr. pobyt v nemocnici, dlhodobý pracovný pobyt v zahraničí a pod.. Existenciu ospravedlniteľného dôvodu zmeškania pojednávania je žalobca povinný preukázať listinnými dôkazmi. O zrušení kontumačného rozsudku rozhoduje súd bez nariadenia pojednávania, no nič nebráni súdu nechať sa protistrane k uvádzaným dôvodom vyjadriť (porov. Števček, M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová, S., Bajánková J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha:C.H.Beck, 2016, str. 1005-1009).

1.5. Následne súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca ako dôvod svojej neúčasti na pojednávaní, na ktorom došlo k vyhláseniu rozsudku pre zmeškanie žalobcu uviedol zdravotné ťažkosti (akútne zubné ošetrovanie), ktoré mu malo znemožniť dostať sa na pojednávanie. Ako vyplýva z vyššie uvedeného výkladu, existencia ospravedlniteľného dôvodu zmeškania pojednávania predpokladá existenciu takého dôvodu, ktorý žalobcovi znemožnil zúčastniť sa pojednávania, a ktorý mu znemožnil takýto dôvod včas oznámiť súdu a požiadať o odročenie pojednávania. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal na to, že žalobca v návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie uviedol, že dňa 20.02.2024 sa ráno zobudil s miernou bolesťou v pravej hornej časti úst, v dopoludňajších hodinách bolesť začala byť neznesiteľná a nezostávalo mu nič iné, ako absolvovať ošetrovanie u stomatológa, pričom musel vycestovať až do Stupavy (jediný voľný stomatológ, na ktorého natrafil, ktorý vedel vykonať ošetrovanie ihneď.) Z uvedeného mal za zrejmé, že žalobca (štatutár) nebol v takom stave, ktorý by mu znemožnil oznámiť dôvod svojej neúčasti na pojednávaní súdu vopred a požiadať z tohto dôvodu o odročenie pojednávania (tvrdený nepriaznivý zdravotný stav mal určitý progresívny priebeh, nešlo o náhle vzniknutý akútny stav trvajúci nepretržite, pričom ešte aj v tvrdení akútnej fáze bol štatutár žalobcu schopný vyhľadať a kontaktovať stomatológa a dopraviť sa za ním dlhšiu cestu - jeho slovami až do Stupavy). V súčasnej dobe technologických vymožeností nemohlo uvedené pre neho predstavovať žiadnu zásadnejšiu prekážku, pričom mohol využiť akúkoľvek dostupnú formu kontaktovania súdu (telefonát, neformálny email, prípadne kvalifikovanú elektronickú formu /elektronickú schránku/, ktorú je povinný ako právnická osoba pri styku s orgánmi verejnej moci používať). V tejto súvislosti zdôraznil, že žalobca tak neurobil nielenže v čase pred uskutočnením pojednávania, ale ani bezprostredne po ňom (resp. po absolvovaní stomatologického ošetrovania) v rámci daného dňa, ani nasledujúci deň/dni, ale až 9 dní po pojednávaní, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie žalobcu. To všetko napriek jeho vedomosti o termíne nariadeného pojednávania, na ktoré bol riadne a včas predvolaný (predvolanie si prevzal dňa 28.12.2023). Celý tento čas žalobca zostal absolútne pasívny, neprejavil absolútne žiadny záujem o to, ako dopadlo predmetné pojednávanie a neprejavil ani snahu oznámiť tieto podstatné skutočnosti súdu. Pokiaľ ide o argument žalobcu, že vždy sa pojednávaniu zúčastnil (v iných mnohých

konaniach, kde vystupuje ako žalobca) a nikdy pojednávanie nezmeškal, že sa správal aj v tomto konaní aktívne, bol iniciátorom sporu a závery znaleckého posudku doloženého zo strany žalovaného boli v jeho prospech; súd prvej inštancie uviedol, že tieto dôvody boli bez právnej relevancie vo vzťahu k návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, keďže v posudzovanej veci (o návrhu žalobcu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie) sa nezaoberal (ani nemohol) tým, či boli splnené zákonné predpoklady pre vyhlásenie rozsudku pre zmeškanie (či vôbec mal alebo nemal byť vo veci vyhlásený rozsudok pre zmeškanie), keďže táto otázka (prieskum splnenia podmienok pre vyhlásenie rozsudku pre zmeškanie) môže byť predmetom iba samostatného odvolacieho konania na základe odvolania podaného proti rozsudku pre zmeškanie (ktoré žalobca nepodal), ale v posudzovanej veci bol oprávnený posúdiť len to, či skutočnosti uvádzané a preukazované stranou sporu možno považovať za ospravedlniteľný dôvod jej neprítomnosti na pojednávaní. Keďže nepovažoval žalobcom uvádzané skutočnosti za ospravedlniteľný dôvod na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, nepovažoval za potrebné sa ani detailne vyjadrovať k žalobcom predloženému potvrdeniu o akútnom ošetrovaní, na ktorom dátum jeho vydania napísaný rukou je napísaný inou farbou pera ako zvyšná časť textu, pričom túto skutočnosť ponechal súd prvej inštancie bez komentára. Pokiaľ ide o tvrdenie žalobcu, že „pár“ dní po pojednávaní (na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie) nahliadal do ESS, aby sa dozvedel, ako bolo rozhodnuté a či vôbec bolo rozhodnuté a či náhodou žalovaný nenavrhol vyhlásenie rozsudku pre zmeškanie, ale až dnešným dňom (29.2.2024, pozn. súdu prvej inštancie) sa dostal k nahrávke z predmetného pojednávania; súd prvej inštancie uviedol, že v elektronickom súdnom spise sa žiadny záznam o aktivite žalobcu v čase od konania pojednávania dňa 20.2.2024 do 29.2.2024 nenachádza, pričom opätovne poukázal na to, že žalobcovi nič nebránilo v tom, aby oznámil dôvody svojej neúčasti na pojednávaní už oveľa skôr (ako dňa 29.2.2024) a rovnako tak sa informoval o tom, ako dané pojednávanie dopadlo.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na uznesení z 29. októbra 2025 sp. zn. 16Co/207/2024 potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie a súčasne žalovanej nepriznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. V súvislosti s potvrdzujúcim výrokom zamietnutia návrhu žalobcu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie odvolací súd po právnej stránke poukázal na § 278 a § 281 ods. 1 CSP; pričom v rámci ozrejmenia právnej stránky odvolací súd uviedol, že Civilný sporový poriadok pripúšťa dva procesné nástroje obrany proti rozsudku pre zmeškanie - návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalobcu z ospravedlniteľných dôvodov podľa § 281 CSP vychádza z prezumpcie správnosti rozsudku pre zmeškanie, tzn. súd v konaní o návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie nie je oprávnený skúmať, či boli splnené predpoklady pre vydanie rozsudku pre zmeškanie (k tomu slúži odvolanie proti rozsudku pre zmeškanie); súd iba skúma, či v čase jeho rozhodnutia existoval ospravedlniteľný dôvod zmeškania. Konštatoval, že ospravedlniteľný dôvod je žalobca povinný preukázať, pretože bude predmetom posudzovania súdu. Vzhľadom na to, že pojem „ospravedlniteľný dôvod“ v zmysle § 281 ods. 1 CSP nie je právnou normou definovaný, je iba na úvahe súdu, ktoré okolnosti v intenciách konkrétneho prípadu posúdi ako okolnosti hodné ospravedlnenia zmeškania pojednávania. Následne odvolací súd dôvodil, že ospravedlniteľným dôvodom sú okolnosti, ktoré súdu v čase vydania rozsudku pre zmeškanie nemohli byť známe a súčasne zabránili žalobcovi, aby sa na pojednávanie dostavil, prípadne svoju neúčasť vopred riadne ospravedlnil. Ospravedlniteľným dôvodom, pre ktorý žalobca zmeškal pojednávanie je taká prekážka (udalosť), ktorá žalobcovi objektívne (nezávisle na jeho vôli) zabránila dostaviť sa včas na súd (napríklad náhla zdravotná indispozícia, omeškanie verejného dopravného prostriedku použitého na prepravu na pojednávanie súdu, technická záhada na osobnom motorovom vozidle počas cesty na súd a pod.). Príčina, prečo žalobca zmeškal pojednávanie na súde, musí s ohľadom na povahu, závažnosť, rozsah alebo iné dôvody, mať aspekt nepredvídateľnosti. Návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie je teda opodstatnený tam, kde bude tvrdené a súčasne doložené (preukázané), že žalobca sa nemohol dostaviť na pojednávanie a zároveň sa nemohol z pojednávania v rámci určitej časovej hranice ani ospravedlniť.

2.2. Ospravedlniteľným dôvodom môže byť dôvod vyplývajúci najmä z objektívnych okolností, t. j. vzniku takej prekážky (udalosti), ktorá žalobcovi objektívne (nezávisle na jeho vôli) zabránila vo vykonaní procesného úkonu; súčasne ale musí byť objektívne takého charakteru, že zo zmeškaného

úkonu ho úplne vylúčila; nepostačuje iba povaha okolnosti, pre ktorú žalobca nemohol procesný úkon vykonať; prihliada sa aj na charakter úkonu a možnosť urobiť tento úkon prostredníctvom zástupcu. Aj okolnosti spočívajúce v zavinenom konaní či opomenutí môžu byť ospravedlniteľným dôvodom, avšak len vtedy, ak vzhľadom na špecifiká konkrétneho prípadu majú aspekt nepredvídateľnosti. Ospravedlniteľným dôvodom v zmysle § 281 ods. 1 CSP sú teda len také okolnosti, ktoré na strane žalobcu nastali neočakávane (nepredvídane, náhle) a boli príčinou, že zmeškal pojednávanie a za danej situácie ich možno považovať za dôvod ospravedlňujúci zmeškanie pojednávania. Na základe uvedeného je teda podľa názoru odvolacieho súdu zrejmé, že ospravedlniteľným dôvodom podľa § 281 ods. 1 CSP je len taká okolnosť, ktorá žalobcovi zabránila nielen v účasti na pojednávaní, ale aj včas ospravedlniť svoju neúčast' na ňom. Rozsudok pre zmeškanie tak nemôže byť zrušený podľa § 281 ods. 1 CSP, ak existuje taká skutočnosť, ktorá by síce ako ospravedlniteľný dôvod neúčasti na pojednávaní mohla byť uznaná, avšak táto nebránila žalobcovi sa včas ospravedlniť.

2.3. Odvolací súd zisťoval, či tu boli dôvody na zrušenie rozsudku pre zmeškanie uvádzané žalobcom. Stotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie, že za ospravedlniteľný dôvod nemožno považovať okolnosť týkajúcu sa zdravotného stavu žalobcu, ktorá síce nastala v deň pojednávania 20.2.2024, avšak pre jej progresívny charakter z počiatočného mierneho stupňa bolesti (ráno sa zobudil s miernou bolesťou pravej hornej časti úst, v dopoludňajších hodinách bolesť začala byť neznesiteľná a neostávalo mu iné, ako absolvovať ošetrovanie u stomatológa), ktorý viedol k nutnosti absolvovania stomatologického ošetrovania v Stupave v čase od 12:40 hod. do 14:00 hod., kam musel vycestovať (jediný voľný stomatológ, ktorý vedel vykonať ošetrovanie ihneď); objektívne nepreukazuje zdravotný stav žalobcu znemožňujúci mu oznámiť súdu dôvod svojej neúčasti na pojednávaní o 13:00 hod. vopred a požiadať z tohto dôvodu o odročenie pojednávania, ktorýmkoľvek v súčasnej dobe z dostupných technologických spôsobov komunikácie, t. j. nielen telefonicky, ktorú tvrdiac v odvolaní neúspešne využil, ale tiež emailom adresovaným na podateľňu súdu, infocentrum súdu, resp. prostredníctvom elektronickej schránky, ktorú je povinný ako právnická osoba pri styku s orgánmi verejnej moci používať.

2.4. Na základe uvedeného odvolací súd uzavrel, že boli stručne, jasne a zrozumiteľne zodpovedané všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s posúdením dôvodnosti odvolania žalobcu proti uzneseniu, ktorým bol zamietnutý návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalobcu; na uvedenom základe odvolacie námietky žalobcu odvolací súd vyhodnotil v ich súhrne ako nedôvodné a teda nespôsobilé privodiť zmenu napadnutého uznesenia v prospech žalobcu.

2.5. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s jeho § 255 ods. 1 CSP. Nakoľko žalovanej žiadne preukázané trovy odvolacieho konania nevznikli, odvolací súd jej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (R 72/2018).

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP. Vo svojom dovolaní v podstatnom poukázal na to, že svoju účasť na pojednávaní konanom dňa 20.02.2024 ospravedlnil v návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zo dňa 29.02.2024 a doplnenom 11.04.2024 zdravotným dôvodom. Uviedol, že musel podstúpiť akútne zubné vyšetrenie, nakoľko sa štatutárny orgán žalobcu zobudil ráno s miernou bolesťou pravej hornej časti úst. V dopoludňajších hodinách však bolesť začala byť neznesiteľná a neostávalo štatutárovi nič iné, ako absolvovať náročné a urgentné ošetrovanie u stomatológa, pričom žalobca musel vycestovať až do Stupavy (jediný voľný stomatológ, na ktorého žalobca natrafil, ktorý vedel vykonať ošetrovanie prakticky ihneď), pričom z uvedeného dôvodu sa nemohol dostaviť na pojednávanie, ani zabezpečiť za seba adekvátneho nástupcu. V rámci prílohy priložil aj potvrdenie o akútnom ošetrovaní, v ktorom je evidentný stomatologický zákrok dňa 20.02.2024 v čase od 12.40 do 14:00 hod. Dovolateľ taktiež uviedol, že v konaní sa správal aktívne, vždy sa pojednávania zúčastnil. Argumentoval, že § 278 CSP (resp. neospravedlnenie sa zo strany žalobcu) sa nevzťahuje na posudzovanie návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie v dôsledku, že žalobca neinformoval konajúci súd ihneď po ošetrovaní, ktoré musel podstúpiť, prípadne deň nato, čo pojednávanie zmeškal. Uviedol, že žalobca nie je povinný čo najrýchlejšie, ihneď, bez zbytočného odkladu informovať konajúci súd, prečo sa na pojednávanie nedostavil, resp. prečo zmeškal pojednávanie. Tvrdil, že túto povinnosť má žalobca

až do 15 dní odo dňa, od kedy sa o rozsudku pre zmeškanie dozvedel. Z predložených listín vyplynulo, že mal prekážku v účasti na pojednávaní, preto mal súd brať do úvahy tieto listiny a rozhodnúť podľa skutkového stavu. K argumentácii odvolacieho súdu, že žalobca o svojej neprítomnosti neinformoval konajúci súd v čase pred uskutočneným pojednávaním, ale ani bezprostredne po ňom podľa názoru dovolateľa nemá žiadny vplyv na konanie, keďže tvrdil, že aj kebyže sa skontaktuje so súdom bezprostredne po skončení ošetrovania, už by bol viazaný výrokom vyhláseným na pojednávaní. Naplnenie porušenia práva na spravodlivý súdny proces videl žalobca de facto iba v tom, že svoj návrh nepodal bezodkladne po lekárskej zákroku. Konštatoval, že odvolací súd nesprávnou právnou interpretáciou zapríčinil porušenie § 420 písm. f) CSP. Poukázal na uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. 2Obdo/6/2023 (ods. 41. a 44.), III. ÚS 121/2021 (ods. 17), I. ÚS 233/2019 (bod 43.), III. ÚS 354/2021 (ods. 13). Záverom uviedol, že vydaním rozsudku pre zmeškanie súd prvej inštancie obmedzil práva žalobcu len na možnosť podania odvolania z dôvodu § 356 písm. b) CSP. V rámci nedostatku konania podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP poukázal na § 278 ods. 1 a 2 CSP a § 281 ods. 1 a 2 CSP, pričom poukázal na skutočnosť, že súd prvej inštancie i odvolací súd mali za to, že ospravedliteľným dôvodom podľa § 281 ods. 1 CSP je len taká okolnosť, ktorá zabránila žalobcovi nielen v účasti na pojednávaní, ale aj včas ospravedlniť svoju účasť na ňom. Súčasne oba sudy uviedli, že k ospravedlneniu a doloženiu dôvodov ospravednenej neúčasti musí dôjsť okamžite, ako dôvod odpadne, bez prihliadnutia na lehotu na podanie návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie podľa § 281 ods. 2 CSP, či odvolania podľa § 362 ods. 1 CSP. Dovolateľ tiež poukázal na vedomosť o hospodárnosti konania, no konštatoval, že by sa nemala aplikovať bezmyšlienkovito. Preto podľa jeho názoru je nevyhnutné skúmať podmienky vydania kontumačného rozsudku nielen v zmysle jednotlivého úkonu (v danom prípade neúčasti na pojednávaní kvôli lekárskej zákroku), ale prihliadať na procesnú aktivitu strany počas celého súdneho konania. Keďže žalobca nebol v konaní pasívny, mal byť podľa názoru dovolateľa súd prvej inštancie zdržanlivý a nemal rozsudok pre zmeškanie vydať. Záverom namietal interpretáciu súdu prvej inštancie i odvolacieho súdu pri výklade jazykovom, logickom a teleologickom v zmysle ustanovení § 278 a § 281 CSP. Rozhodnutia súdov považoval za arbitrárne. Navrhol uznesenie odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie, resp. odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Súčasne žiadal priznať náhradu trov právneho zastúpenia v dovolacom konaní.

4. Žalovaná sa k dovolaniu písomne nevyjadrila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) uvádza nasledovné:

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 ods. 1 CSP.

7. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Pod porušením práva na spravodlivý proces z hľadiska § 420 písm. f) CSP treba rozumieť taký procesný postup súdu, ktorým súd zasiahol do Ústavou Slovenskej republiky, resp. Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd garantovaných práv dovolateľa, v dôsledku čoho bolo dovolateľovi znemožnené domáhať sa práva na súdnu ochranu prostriedkami, ktoré mu zákon priznáva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie

spravodlivosti).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP

10. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobcu, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

11. Žalobca v podstatnom namietal výklad a aplikáciu ustanovení § 278 a 281 CSP, keďže bol vydaný rozsudok pre zmeškanie v jeho neprospech a žalobca svoju neprítomnosť na pojednávaní odôvodnil návštevou stomatológa. Tvrdil, že žalobca nie je povinný čo najrýchlejšie, ihneď, bez zbytočného odkladu informovať konajúci súd, prečo sa na pojednávanie nedostavil, resp. prečo zmeškal pojednávanie. Uviedol, že túto povinnosť má žalobca až do 15 dní odo dňa, kedy sa o rozsudku pre zmeškanie dozvedel. Preto mal súd brať do úvahy uvedený dôvod neprítomnosti preukazovaný potvrdením od stomatológa a rozhodnúť o návrhu podľa skutkového stavu, čo sa nestalo. Poukázal na skutočnosť, že CSP neumožňuje dodatočné ospravedlnenie stranám sporu z neúčasti, ale umožňuje iba stranám sporu požiadať o zrušenie rozsudku pre zmeškanie z ospravedlniteľných dôvodov, do 15 dní, dokiaľ sa o rozsudku pre zmeškanie žalobca dozvedel. Akcentoval, že jeho návrh bol zamietnutý de facto iba z dôvodu, že žalobca návrh nepodal bezodkladne po lekárskom zákroku, čím podľa názoru dovolateľa bol negovaný úmysel CSP, avšak odvolací súd sa zrejším protirečením nezaoberal a ani sa s uvedenou skutočnosťou nevysporiadal. Ďalej dovolateľ namietal, že sa zúčastňoval na predchádzajúcich pojednávaniach. Osobitne poukázal na skutočnosť, že následok ospravedlnenia a uvedenia ospravedlniteľných dôvodov, pre ktoré žalobca pojednávanie dňa 20.02.2024 zmeškal, je presne rovnaký, či už žalobca ospravedlnenie doručil tesne po vyhlásení rozsudku pre zmeškanie, alebo na ďalší deň, alebo až v čase podania návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Argumentáciu súdu prvej inštancie ako aj argumentáciu odvolacieho súdu považoval v súvislosti so zanedbaním svojho ospravedlnenia za účelovú, ak sa neospravedlnil okamžite po pominutí dôvodov neúčasti. Záverom v tejto časti dovolania konštatoval, že odvolací súd nesprávnou právnou interpretáciou uvedených ustanovení porušil základné právo žalobcu na spravodlivé konanie aj ignorovaním platného a účinného právneho stavu, keď sa žalobca v konaní doposiaľ neohol spoliehať na rozumnú interpretáciu zákona, ktorá podľa názoru dovolateľa vyplýva zjavne nielen z jazykového vyjadrenia jeho ustanovení, ale napokon z požiadaviek a rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít.

12. Dovolací súd skúmal z hľadiska hore uvedeného, či v konaní došlo k takej intenzite zásahu do práva na spravodlivý proces, že bolo znemožnené žalobcovi uskutočniť jemu patriace procesné práva.

13. Dovolací súd v prvom rade uvádza, že ak súdy konajú v súlade s obsahom konkrétnych ustanovení Civilného procesného poriadku, s prihliadnutím na rovnosť strán sporu, zvyčajne nie je možné usúdiť, že prišlo konaním súdu do zásahu do práva na spravodlivý proces.

14. Podľa § 278 CSP na pojednávaní rozhodne súd o žalobe podľa § 137 písm. a) na návrh žalovaného rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobu zamietne, ak

a) sa žalobca nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalobca poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a

b) žalobca neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

15. Podľa § 281 ods. 1 CSP ak žalobca z ospravedlniteľného dôvodu zmeškal pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, súd na návrh žalobcu tento rozsudok uznesením zruší a nariadi nové pojednávanie.

16. Žalobca je v sporovom konaní subjekt, ktorý má vyvíjať procesnú iniciatívu, a to vo vlastnom záujme ten-ktorý spor “vyhrať“. V kontradiktórnom konaní je procesná zodpovednosť za vedenie sporu na sporových stranách. Ak teda žalobca nerešpektuje súdom uložené povinnosti (v tomto prípade ide o povinnosť zúčastniť sa na nariadenom pojednávaní, resp. svoju neprítomnosť včas a riadne ospravedlniť), zodpovedá tomu i forma rozhodnutia.

17. Nemožno vylúčiť, že na strane žalobcu môže dôjsť pred pojednávaním k neočakávanej udalosti objektívneho charakteru, alebo k okolnosti spôsobenej samotným žalobcom, resp. inak zavinennej, v dôsledku ktorej zmešká nariadené pojednávanie, resp. ktoré mu zabráni, aby včas ospravedlnil svoju neúčast na pojednávaní. Účelom zákonnej úpravy je zabezpečiť žalobcovi súdnu ochranu aj v prípade, ak sa z ospravedlniteľného dôvodu neustanoví na pojednávanie, na ktorom súd rozhodol rozsudkom pre zmeškanie. V tomto konaní sa súd nezaobrá tým, či boli splnené zákonné predpoklady pre vydanie rozsudku pre zmeškanie, ale je oprávnený posúdiť len to, či okolnosti uvádzané a preukázané žalobcom (zistené súdom), ne/možno považovať za ospravedlniteľný dôvod neprítomnosti žalobcu na pojednávaní. Príčina zmeškania pojednávania žalobcom musí mať s ohľadom na povahu, nepredvídateľnosť, závažnosť, rozsah alebo z iných dôvodov aspekt ospravedlniteľnosti (toho, čo je možné v danej veci ospravedlniť).

18. Ustanovenie § 278 CSP vyžaduje kvalifikované ospravedlnenie neprítomnosti strany, keď normuje, že neúčast na pojednávaní je potrebné ospravedlniť nielen včas, ale aj vážnymi okolnosťami, pričom povinnosť preukázať existenciu týchto okolností má žalobca, ktorý ich tvrdí. Opačný výklad by znamenal prípustnosť akýchkoľvek neodôvodnených obštrukcií zo strany sporových strán, eliminovanie ktorých inštitút kontumačného rozsudku práve sleduje.

19. Pre všeobecné súdy je rozhodujúci iba aspekt reálnych možností, ktoré má sporová strana k dispozícii v danej situácii zakladajúcej ospravedlniteľný dôvod, t. j. napr. či má možnosť telefonicky, prípadne elektronicky kontaktovať súd v deň zmeškaného pojednávania, resp. dostatočný časový priestor na realizáciu takéhoto kontaktu (k tomu porovnaj uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 504/2021).

20. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd uvádza, že z ustanovenia § 278 ods. 1 CSP vyplýva povinnosť súdu rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie žalobcu na pojednávaní, na ktoré sa nedostavil, ak to navrhne žalovaný a sú zároveň splnené procesné podmienky na jeho vydanie. Preto keď na pojednávaní konanom dňa 20. februára 2024 navrhla žalovaná súdu rozhodnúť rozsudkom pre zmeškania žalobcu, bolo povinnosťou súdu vydať kontumačný rozsudok, ak súčasne zistil splnenie podmienok uvedených v citovanom ustanovení.

21. V nadväznosti na vyššie uvedené je nesporné, že predmetom konania bola žaloba na zaplatenie peňažnej čiastky, ktorá sa posudzuje ako žaloba na plnenie podľa § 137 písm. a) CSP. Žalobca bol riadne a včas predvolaný na pojednávanie konané dňa 20. februára 2024 aj s poučením o následku nedostavenia sa, vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie (č. l. 112 spisu), ktoré predvolanie bolo žalobcovi doručené elektronicky dňa 28. decembra 2023. Neúčast žalobcu na pojednávaní síce bola ospravedlnená elektronickým podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 29. februára 2024 (č. l. 118 až 126), t. j. až 9 dní po uskutočnenom pojednávaní. Z obsahu ospravedlnenia vyplýva, že žalobca podstúpil stomatologické oštiepenie, ktoré prebiehalo od 12,40 - 14,00 hod. Zo zápisnice o pojednávaní konanom dňa 20.02.2024 bola prítomná žalovaná prostredníctvom svojho povereného zamestnanca a žiadala vydať rozsudok pre zmeškanie.

22. Dovolací súd akcentuje, že v prípade konateľá žalobcu nešlo o taký druh indisponovanosti

(obmedzenia), ktoré by bezprostredne ohrozovalo jeho zdravotný stav (keďže dovolateľ sám explicitne v dovolaní uvádza, že „sa ráno zobudil s miernou bolesťou pravej hornej časti úst“) a znemožňovalo mu napr. telefonicky včas (napríklad hneď ráno, kým ešte cítil len miernu bolesť) oznámiť svoju neúčast' na nariadenom súdnom pojednávaní (príp. poveriť akéhokoľvek svojho zamestnanca účasťou na danom pojednávaní). Naviac dovolaciemu súdu neušlo pozornosti ani to, že žalobca bol pôvodne v konaní zastúpený advokátkou X.. O., ktorej odvolal plnú moc ešte dňa 9.10.2023 (v odvolaní plnej moci sám splnomocniteľ uvádza, že „na potrebné úkony v súdnom konaní splnomocnil už iného advokáta, preto nie sú zo strany splnomocnenca potrebné žiadne úkony“). Pojednávanie, na ktorom došlo k vyhláseniu kontumačného rozsudku prebehlo až 20.2.2024, t. j. o 4 mesiace neskôr. Ak potom žalobca v odvolaní plnomocenstva JUDr. Brunovej sám tvrdil, že v konaní splnomocnil nového advokáta, nie je zrejmé prečo toto nové zastupovanie neoznámil aj súdu (najmä pri jeho súčasnom tvrdení o aktívnej účasti v predmetnom spore). Žalobca mal teda dostatok času (minimálne 4 mesiace) na to, aby si zvolil nového právneho zástupcu na jeho zastupovanie v danom konaní, resp. oznámil súdu meno ním zvoleného nového advokáta, ktorému udelil plnú moc už v čase odvolania plnomocenstva JUDr. Brunovej a túto skutočnosť oznámil včas súdu, ktorý ho následne mohol na pojednávanie riadne predvolať. Napokon je potrebné prihliadnuť aj na skutočnosť, že konateľ žalobcu nepristúpil k ospravedlneniu svojej neúčasti na predmetnom pojednávaní ani dodatočne, t. j. v čase bezprostredne nasledujúcom po vykonaní zákroku (ktorý prebehol bez komplikácií), resp. na ďalší deň po zmeškanom pojednávaní, ale učinil tak až prostredníctvom návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, dňa 29.02.2024, teda až 9 dní po uskutočnenom súdnom pojednávaní. V spojitosti s námietkou dovolateľa, že jeho povinnosť informovať konajúci súd o dôvode jeho neprítomnosti na pojednávaní sa viaže na lehotu 15 dní, odo dňa, kedy sa o rozsudku pre zmeškanie dozvedel, dovolací súd poznamenáva, že dikcia § 281 ods. 2 CSP explicitne uvádza lehotu 15 dní na podanie návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, nevzťahuje sa na oznámenie dôvodu neprítomnosti strany sporu na pojednávaní, ktorý sa má tento dôvod oznámiť konajúcemu súdu včas, t. j. čo najskôr - pred alebo po pojednávaní, aby nenastali prieťahy v súdnom konaní. Rovnako ako nedôvodnú vyhodnotil dovolací súd námietku dovolateľa, že odvolací súd potvrdil zamietnutie návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie iba z dôvodu, že návrh žalobca nepodal bezodkladne po lekárskom zákroku. K uvedenému dovolací súd konštatuje, že odvolací súd jasne a zreteľne svoje potvrdzujúce uznesenie (porovnaj bod 17. uznesenia odvolacieho súdu), v ktorom zdôrazňuje skutočnosť, že žalobcove zdravotné problémy nevznikli náhle v takej intenzite, aby mu nedovolili ospravedlniť svoju neúčast' na pojednávaní (keďže bolesť v ústnej dutine mala spočiatku mierny priebeh), t. j. žalobca nepreukázal zdravotný stav znemožňujúci mu účasť na pojednávaní napr. telefonicky, prípadne emailom/ prostredníctvom elektronickej schránky, ktorú je povinný ako právnická osoba pri styku s orgánmi verejnej moci používať. Dovolací súd uvádza, že žalobca pred súdom prvej inštancie a ani pred odvolacím súdom nepreukázal ospravedlniteľnosť dôvodu, pre ktorý sa na pojednávanie nedostavil. Pojem „ospravedlniteľný dôvod“ nie je právnou normou definovaný, je iba na úvahe súdu, ktoré okolnosti v intenciách toho - ktorého prípadu posúdi ako okolnosti hodné ospravedlnenia neúčasti na pojednávaní. Odpoveď odvolacieho súdu na to, či žalobcom tvrdené okolnosti zmeškania pojednávania sú ospravedlniteľné, je v napadnutom rozhodnutí vyjadrená jasne a presvedčivo.

23. Dovolateľ namietal predovšetkým formalistický prístup súdov nižšej inštancie pri posudzovaní podmienok pre vydanie kontumačného rozsudku. S poukazom na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 233/2019 uvádza, že ani v prípade, ak sú kumulatívne splnené všetky formálne zákonné predpoklady, súd nemusí vydať rozsudok pre zmeškanie, ak by jeho vydanie bolo zjavne nespravodlivé.

24. Dovolací súd ďalej uvádza, že z rozhodovacej činnosti nielen Ústavného súdu Slovenskej republiky, ale aj odvolacieho súdu v ostatnom období je zrejmé, že čisto gramatický výklad a formálne naplnenie podmienok vydania rozsudku pre zmeškanie bez rešpektovania individuálnych okolností prípadu za určitých okolností skutočne nemusia odôvodňovať vydanie rozsudku pre zmeškanie, nemožno však úplne opomenúť zákonné znenie ustanovenia § 278 CSP, formulácia ktorého je jednoznačná a v prípade kumulatívneho splnenia zákonných podmienok ukladá súdu povinnosť vydať kontumačný rozsudok. Treba mať tiež na pamäti, že nerešpektovanie obsahu jednoznačne formulovanej procesnej normy môže

narážať na ústavný princíp legality výkonu štátnej moci v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, preto nevydanie kontumačného rozsudku napriek splneniu zákonných podmienok treba považovať za výnimočný procesný postup, ktorý má vždy zohľadňovať mimoriadne okolnosti konkrétneho prípadu. Napokon aj z rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplývajú určité kritériá, existencia ktorých podmieňuje dovolateľom uvádzaného rozširujúceho výkladu príslušných ustanovení CSP, ktoré súvisia najmä s doterajším správaním strany, v neprospech ktorej má byť rozsudok pre zmeškanie vydaný, stavom dokazovania, resp. s procesným štádiom konkrétneho sporu. V danom prípade sa žalobca nedostavil na prvé pojednávanie vo veci, a teda nebolo možné prihladiť na jeho predchádzajúcu procesnú aktivitu (naviac žalobca súdu neoznámil nového právneho zástupcu, ktorého si podľa vlastného vyjadrenia zvolil už v čase odvolania plnej moci JUDr. Brunovej). Zároveň v tomto štádiu konania súd ešte ani nezačal vykonávať dokazovanie. Z obsahu súdneho spisu nevyplývajú žiadne výnimočné okolnosti, na základe ktorých by bolo možné dospieť k záveru, že vydanie kontumačného rozsudku v predmetnom prípade mohlo mať za následok porušenie práva žalobcu na spravodlivý proces. Samotná skutočnosť, že právna úprava rozsudku pre zmeškanie je pomerne prísna a má závažné následky pre stranu, ktorá zmešká pojednávanie, nemôže byť dôvodom, aby súdy bez preukázania výnimočných okolností konkrétneho prípadu postupovali v rozpore s dikciou zákona.

25. S ohľadom na tvrdenia žalobcu, že nebolo namieste vydanie rozsudku pre zmeškanie z dôvodu, že bol v konaní aktívny, dovolací súd uvádza, že z uvedeného zákonného ustanovenia nevyplýva, že rozsudkom pre zmeškanie možno rozhodnúť len na prvom pojednávaní, práve naopak, je možné tak rozhodnúť na ktoromkoľvek pojednávaní bez ohľadu na rozsah vykonaného dokazovania, samozrejme za predpokladu, ak sú súčasne splnené podmienky stanovené zákonom. Dovolací súd dodáva, že rozsudok pre zmeškanie predstavuje osobitný druh súdneho rozhodnutia, ktorý predstavuje následok procesnej pasivity procesných strán v sporovom konaní. V kontradiktórnom procese majú byť nositeľom procesnej iniciatívy sporové strany - žalobca iniciuje konanie a má mať záujem na efektívnom vedení „svojej právnej veci“, a rovnako žalovaný, ak má v spore procesne obstať, musí vyvíjať iniciatívu vo forme svojej procesnej obrany [porovnaj tiež Števec M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK 2016, str. 1001; (ďalej len „Komentár“)]. Žalobca je subjekt obzvlášť dotovaný tzv. procesnou diligenciou, teda zodpovednosťou za priebeh sporu. Z povahy veci bude možné rozsudok pre zmeškanie žalobcu vydať iba na nariadenom pojednávaní, a iba na návrh žalovaného. V kontradiktórnom konaní je procesná zodpovednosť za vedenie sporu na sporových stranách. Ak teda žalobca nerešpektuje súdom uložené povinnosti (v tomto prípade ide o povinnosť zúčastniť sa na nariadenom pojednávaní), zodpovedá tomu i forma rozhodnutia (porovnaj Komentár str. 1008).

26. Dovolací súd k dovolacej námietke žalobcu, že rozhodnutie odvolacieho súdu je arbitrárne uvádza, že aj z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

27. Dovolací súd s poukazom na vyššie uvedené preto dospel k záveru, že odvolací súd potvrdením uznesenia súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu žalovanej na zrušenie rozsudku pre zmeškanie za daných okolností neporušil kogentné procesné ustanovenia, a nevymyká sa nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca (pozri najmä uznesenie Ústavného súdu SR zo 4. júla 2019 sp. zn. I. ÚS 233/2019), pričom odvolací súd neporušil vo vzťahu k dovolateľovi zaručené procesné práva spojené so súdnou ochranou práva. Uvedeným postupom preto nedošlo k založeniu namietanej vady podľa § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd preto dovolanie žalobcu v tejto časti dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c) CSP

K dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP

28. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

29. V danom prípade dovolateľ namieta nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP.

30. Uplatnenie dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, predpokladá vymedzenie, v čom spočíva nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom.

31. Právnym posúdením veci je činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej normy, ktorá vedie súd k záveru o existencii, resp. neexistencii subjektívnych práv a povinností subjektov konkrétneho právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávnosť právneho posúdenia veci preto nemožno vymedziť nesprávnym, či nedostatočným zistením skutkového stavu, ale len argumentáciou spochybňujúcou použitie právnej normy súdom na daný prípad, alebo jej interpretáciu, prípadne jej aplikáciu súdom na zistený skutkový stav.

32. Ak nemá dovolanie, prípustnosť ktorého strana sporu vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, vykazovať nedostatky, ktoré by v konečnom dôsledku viedli k znemožneniu meritórneho dovolacieho prieskumu a odmietnutiu dovolania podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa v dovolaní vysvetliť, o ktorú z možností uvedených v ustanoveniach v § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/206/2017, 1Cdo/203/2016, 3Cdo/235/2016, 4Cdo/ 89/2017, 7Cdo/20/2017, 8Cdo/186/2016).

33. V zmysle zákonných ustanovení dovolací súd môže len konštatovať, že výsledok posúdenia prípustnosti dovolania je teda podmienený tým, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky. K uvedenému dovolací súd poznamenáva, že otázka relevantná podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou v dovolaní vymedzená jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania.

34. Dovolací súd sa preto vzhľadom na uvedené najskôr zaoberal tým, či sú splnené predpoklady prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP.

35. V zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

35.1. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktoré zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej dovolací súd už určitú právnu otázku vyriešil, rozhodovanie jeho senátov sa ustálilo na zvolenom riešení tejto otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“.

35.2. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom). Pri skúmaní, či je dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, sa dovolací súd zameriava na zistenie a posúdenie vzťahu medzi dovolaťom označeným existujúcim rozhodnutím dovolacieho súdu, ktoré tvorí súčasť jeho ustálenej rozhodovacej praxe, a novým prípadom. Vychádzajúc z kontextu skoršieho rozhodnutia (judikátu) a jeho skutkového vymedzenia, pri tom za pomoci abstrakcie, interpretuje v judikáte vyjadrené právne pravidlo (ratio). Táto činnosť dovolacieho súdu je zameraná na prijatie záveru, či nový prípad je s ohľadom na jeho skutkový rámec v relevantných otázkach podobný alebo odlišný od skoršieho prípadu.

36. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenie právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená.

37. V posudzovanej veci dovolať, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) uviedol z pohľadu požiadaviek vyplývajúcich z obsahu ním uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP nesúhlas s rozhodnutím odvolacieho súdu, ku ktorému podľa jej názoru došlo pri právnom posudzovaní veci odvolacím súdom (interpretáciou ustanovení § 278 a § 281 CSP), avšak nekonkretizoval právnu otázku, na riešení ktorej založil odvolací súd svoje rozhodnutie a po a) pri ktorej riešení, sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo po b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená. Dovolať v tejto časti dovolania de facto argumentoval rovnako ako pri ním vymedzenom dovolacom dôvode podľa § 420 písm. f) CSP (sám v závere svojho dovolania výslovne uvádza, že „...táto skutočnosť robí napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a v konečnom dôsledku i napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie arbitrárnym a neudržateľným...“, čím de facto dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP nevymedzuje spôsobom podľa § 432 ods. 2 CSP, ale spôsobom podľa § 431 ods. 2 CSP, t. j. ako pri dovolaní podanom podľa § 420 písm. f) CSP). Inak povedané žalobca žiadnym spôsobom nenastolil, nevymedzil, neformuloval, nepomenoval právnu otázku, pričom uvedené vymedzenie nebolo možné ani vyabstrahovať z dovolania ako celku (postupujúc podľa § 124 ods. 1 CSP) bez toho, aby bola znevýhodnená procesná protistrana. V tejto časti preto nemožno dovolanie dovolaťa považovať za procesne prípustné. Dovolať tak nevymedzil ním uvádzaný dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

38. Naviac podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 (t. j. aj v prípadoch, kedy rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená) nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

39. Podľa § 357 CSP, odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o

- a) zastavení konania,
- b) odmietnutí podania vo veci samej,
- c) odmietnutí žaloby na obnovu konania,
- d) návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia,
- e) zrušení neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia podľa § 334 a 335 ods. 1,
- f) návrhu na opravu chýb v písaní a počítaní a iných zrejmych nesprávností, okrem odôvodnenia,
- g) zamietnutí návrhu na doplnenie rozsudku,
- h) zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie,

- i) návrhu na predbežnú vykonateľnosť rozsudku,
- j) odklade vykonateľnosti rozhodnutia,
- k) povinnosti zložiť zábezpeku vo veciach práva duševného vlastníctva,
- l) zabezpečení dôkazného prostriedku,
- m) nároku na náhradu trov konania,
- n) prerušení konania podľa § 162 ods. 1 písm. a) a § 164,
- o) návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia, o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia a vo veciach výkonu cudzieho rozhodnutia,
- p) postúpení právomoci do cudziny.

40. V danej veci odvolací súd rozhodoval o odvolaní žalobcu proti uzneseniu súdu prvej inštancie, ktorým tento súd zamietol návrh žalobcu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie (§ 357 písm. h) CSP). Vzhľadom na ustanovenie § 421 ods. 2 CSP, dovolanie podané podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP v tomto smere nebolo ani prípustné.

41. Z uvedených dôvodov dovolací súd v tejto časti podané dovolanie podľa § 447 písm. c/, f/ CSP odmietol bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

42. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v zmysle § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalovanej v dovolacom konaní (§ 255 ods. 1 CSP) tak, že náhradu trov dovolacieho konania žalovanej nepriznal, lebo jej preukázateľne v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli (R 72/2018).

43. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok